N°. 2645

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1856.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 10 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 9 Januarij.

Wij hebben het voorstel van wet, regelende het *lager onderwijs*, ontvangen en haasten ons dat aan onze lezers mede te deelen.

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Het lager onderwijs omvat het lezen, schrijven, rekenen, benevens de beginselen der nederlandsche taal, der geschiedenis, der aardrijkskunde en der natuurkunde.

Art. 2. Het lager onderwijs wordt onderscheiden in openbaar en in bijzonder onderwijs.

Openbaar onderwijs is hetgeen gegeven wordt van wege de gemeenten, de provinciën en het Rijk, gezamenlijk of afzonderlijk; het overige is bijzonder onderwijs.

Art. 3. Het lager onderwijs wordt gegeven aan kinderen van verschillende huisgezinnen gezamenlijk of aan kinderen van één gezin afzonderlijk.

Het eerste is school-, het laatste huisonderwijs.

Art. 4. Geen schoolonderwijs wordt gegeven in localen, die door de plaatselijke schoolcommissie verklaard zijn voor de gezondheid schadelijk te wezen of van onvoldoende ruimte voor het aantal schoolgaande kinderen.

Indien in de uitspraak der plaatselijke schoolcommissie niet wordt berust beslissen Gedeputeerde Staten.

Art. 5. Het schoolonderwijs wordt gegeven door hoofd- en hulponderwijzers, hoofd- en hulponderwijzeressen en kweekelingen, zoo mannelijke als vrouwelijke.

Kweekelingen zijn zij, die, den ouderdom nog niet bereikt hebbende waarop zij tot het examen als hulponderwijzer of als hulponderwijzeres kunnen worden toegelaten, de onderwijzers en onderwijzeressen bij hun schoolonderwijs behulpzaam zijn.

Dien ouderdom bereikt hebbende, mogen zij als kweekelingen werkzaam blijven gedurende den tijd, die nog verloopen moet, alvorens zij tot het examen worden toegelaten.

Art. 6. Niemand mag lager onderwijs geven, die niet in het bezit is der bij deze wet gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid.

Vreemdelingen behoeven bovendien Onze vergunning.

Art. 7. De bepalingen van het voorgaand artikel zijn niet toepasselijk op hen, die tot het gezin behooren van de ouders of voogden der kinderen, aan wie zij onderwijs geven, noch op de kweekelingen bij de scholen.

Art. 8. Die lager onderwijs geeft, zonder daartoe bevoegd te zijn of in strijd met het bepaalde bij art. 4, wordt, voor de eerste maal gestraft met eene boete van *f* 50, voor de tweede maal met eene boete van *f* 100 en gevangenisstraf van veertien dagen, te zamen of afzonderlijk, en vervolgens telkens met gevangenisstraf van eene maand tot een jaar.

Op hem, die buiten de grenzen zijner bevoegdheid lager onderwijs geeft, is de helft dezer straffen van toepassing.

Art. 9. Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den regter bepaald, dat de veroordeelde, indien hij niet binnen eene maand, na daartoe bij deurwaardersexploit te zijn aangemaand, aan het vonnis heeft voldaan, door gevangenzetting daartoe zal worden genoodzaakt.

De duur dezer gevangenzetting wordt door den regter bepaald tot verhaal eener boete van *f* 25 op drie, van *f* 50 op zeven, en van *f* 100 op veertien dagen.

De geheele voldoening aan het vonnis ontslaat van het verder ondergaan der gevangenzetting.

Art. 10. Buiten de gevallen, in deze wet vermeld, vervalt de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs voor hem, die bij eindvonnis is veroordeeld: *a.* wegens misdaad; *b.* wegens diefstal, opligting, misbruik van vertrouwen of aantasting der zeden.

Art. 11. Die de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs verloren heeft, kan haar niet terugkrijgen.

Art. 12. Ter bevordering der opleiding van onderwijzers wordt jaarlijks eene som in de begrooting der Staatsuitgaven voorgedragen.

Art. 13. De bepalingen dezer wet omtrent de onderwijzers zijn, voor zooverre zij geene uitzonderingen behelst, insgelijks op de onderwijzeressen van toepassing.

Art. 14. Van elke beslissing, krachtens deze wet door Gedeputeerde Staten genomen, kan bij Ons voorziening worden gevraagd.

TITEL II.

VAN HET OPENBAAR ONDERWIJS.

§ 1. *Van de scholen.*

Art. 15. In elke gemeente wordt lager onderwijs, naar den omvang van art. 1, gegeven in een voor de bevolking en de behoefte voldoend getal scholen, toegankelijk voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden.

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd aan gemeenten vergunning te verleenen zich met eene of meer naburige gemeenten te vereenigen tot het oprigten en in stand houden van gemeenschappelijke scholen.

Art. 16. De gemeenteraad bepaalt het getal der scholen.

Zoo Gedeputeerde Staten het onvoldoende achten, bevelen zij vermeerdering.

Indien het getal Ons onvoldoende voorkomt, kan vermeerdering door Ons worden bevolen.

§ 2. *Van de onderwijzers.*

Art. 17. Wanneer het getal der leerlingen op eene school meer dan vijftig bedraagt, wordt de onderwijzer bijgestaan door een kweekeling, meer dan zeventig door twee kweekelingen. Bedraagt het meer dan honderd, zoo wordt hem bovendien een hulponderwijzer toegevoegd. Boven dit getal wordt hij telkens voor vijftig leerlingen door een kweekeling, en voor honderd leerlingen door een hulponderwijzer bijgestaan.

Deze kweekelingen moeten zijn ten genoegen van den districts-schoolopziener.

Art. 18. Aan elken hoofdonderwijzer wordt, behalve vrije woning, zoo mogelijk met een tuin, eene jaarwedde toegelegd.

Ingeval hem geen vrije woning kan verschaft worden, ontvangt hij eene billijke vergoeding voor huishuur.

Bij verschil tusschen den gemeenteraad en den onderwijzer omtrent het bedrag dier vergoeding beslissen Gedeputeerde Staten.

Ten behoeve van elken kweekeling, bedoeld in het voorgaand artikel, wordt den hoofdonderwijzer eene jaarlijksche toelage verleend.

Aan elken hulponderwijzer wordt eene jaarwedde toegelegd.

De jaarwedden en toelagen worden door den gemeenteraad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten bepaald.

Voor een hoofdonderwijzer is het bedrag der jaarwedde minstens *f* 300, voor een hulponderwijzer minstens *f* 200. Het bedrag der toelage is minstens *f* 25.

Art. 19. Om als hoofd- of hulponderwijzer benoemd te kunnen worden, wordt vereischt het bezit: *a.* eener acte van bekwaamheid; *b.* van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, afgegeven door het bestuur der gemeente of gemeenten, waar de bezitter gedurende de twee laatste jaren heeft gewoond.

Art. 20. De hoofd- en hulponderwijzers worden benoemd, geschorst en ontslagen door den gemeenteraad.

Met uitzondering van ontslag op eigen verzoek, geschieden schorsing en ontslag niet dan na goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf den districts-schoolopziener hooren.

Is schorsing of ontslag, naar aanzien der plaatselijke schoolcommissie of van den schoolopziener, noodig en de gemeenteraad nalatig of weigerachtig daartoe over te gaan, dan kan dit door Gedeputeerde Staten geschieden.

Ontslag ter zake van een ergerlijk levensgedrag heeft het verlies der bevoegdheid tot het geven van onderwijs ten gevolge.

Het benoemen en ontslaan van kweekelingen geschiedt door den hoofdonderwijzer.

Art. 21. Het onderwijs wordt dienstbaar gemaakt aan de bevordering van zedelijkheid en godsdienst.

De onderwijzers onthouden zich van iets te onderwijzen, te doen of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen der gezindheid of gezindheden, waartoe de ter schoolgaande kinderen behooren.

Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschappen. Hiertoe zijn de schoollocalen buiten de schooluren voor de leerlingen der school beschikbaar.

Art. 22. De hoofd- en hulponderwijzers bekleeden geene ambten of bedieningen, oefenen geen handel, geene beroepen of neringen uit, noch doen die door iemand hunner huisgenooten uitoefenen dan onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf burgemeester en wethouders van de plaatselijke schoolkommissie hooren.

Art. 23. Ter voorziening in het lot van hoofd- en hulponderwijzers, door ouderdom, ziels- of ligchaamsgebreken buiten staat hunne betrekking waar te nemen, wordt een pensioenfonds opgerigt, waarin door de belanghebbenden, de gemeente en het Rijk, ieder voor een derde wordt bijgedragen.

§ 3. *Van de kosten van het onderwijs.*

Art. 24. Elke gemeente voorziet in de kosten van haar lager onderwijs, voor zooverre die niet op andere wijze worden gevonden.

Art. 25. Die kosten zijn: *a* de jaarwedde der hoofd- en hulponderwijzers; *b.* de toelagen aan de hoofdonderwijzers voor het houden van kweekelingen; *c.* de kosten van het oprigten en in standhouden of huren en van het schoonhouden der schoolgebouwen; *d.* die van het aanschaffen en onderhouden der schoolmeubelen, schoolboeken en schoolbehoeften der leerlingen; *e.* die van licht en brand, benoodigd voor de schoollocalen; *f.* die van het oprigten en instandhouden of huren der onderwijzerswoningen; *g.* de vergoeding aan de hoofdonderwijzers voor het gemis van vrije woning; *h.* het aandeel der gemeente in de bijdragen voor het pensioen-fonds der onderwijzers; *i.* de kosten der plaatselijke schoolcommissie.

Art. 26. Ter gehele of gedeeltelijke bestrijding dezer kosten, voor zooverre zij ten laste der gemeente komen, wordt een matig schoolgeld geheven voor ieder schoolgaand kind.

Art. 27. Het invoeren, wijzigen of afschaffen van schoolgeld geschiedt met inachtneming van de artt. 232—236 der gemeentewet.

De invordering wordt geregeld door eene plaatselijke verordening, overeenkomstig de bepalingen van de artt. 258—262 dier wet.

Art. 28. Bij de bepaling van het schoolgeld komt niet in aanmerking het vermogen der ouders of der kinderen.

Voor twee of meer kinderen uit één gezin, gelijktijdig ter school gaande, kan het bedrag lager worden gesteld.

Bedeelden en zij die, schoon niet bedeeld, onvermogend zijn schoolgeld te betalen, worden niet aan de heffing onderworpen.

Art. 29. Ingeval eene gemeente door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, verklaard wordt onvermogend te zijn de kosten van haar lager onderwijs te bestrijden wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat, door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien.

TITEL III.

VAN HET BIJZONDER ONDERWIJS.

Art. 30. Tot het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs wordt vereischt het bezit: *a.* eener acte van bekwaamheid; *b* van gelijk getuigschrift als in art. 19 lit. *b* is vermeld; *c.* van een bewijs, dat beide deze stukken door burgemeester en wethouders der gemeente, waar het onderwijs zal gegeven worden, zijn gezien en in orde bevonden.

Art. 31. De onderwijzers, die, bij het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs, leeringen verspreiden, strijdig met de goede zeden of met de wetten des lands, kunnen, op voordragt van burgemeester en wethouders, van de plaatselijke schoolcommissie of van den districts-schoolopziener, door Gedeputeerde Staten worden verklaard hunne bevoegdheid [illegible] van onderwijs verloren te hebben.

Deze bepaling is ook van toepassing op de onderwijzers, die zich aan een ergelijk levensgedrag schuldig maken.

TITEL IV.

VAN DE ACTEN VAN BEKWAAMHEID TOT HET GEVEN VAN ONDERWIJS.

Art. 32. De acten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, vermeld in de artt. 19 en 30, worden verkregen door het afleggen van examens.

Art. 33. De examens worden afgenomen door vier commissiën, bestaande uit de schoolopzieners van: *a.* Friesland, Groningen, Drenthe: *b.* Overijssel, Gelderland, Utrecht; *c.* Zuidholland en Noordholland; *d.* Zeeland, Noordbrabant, Limburg, en eenmaal 's jaars door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken daartoe op te roepen.

Art. 34. Elke commissie begeeft zich naar de provinciën, welke tot haren werkkring behooren.

Zij houdt hare vergaderingen in de gemeente, daartoe het meest geschikt.

Art. 35. Die een examen wenscht af te leggen, meldt zich tijdig aan bij den schoolopziener van het district waarin hij woont of vreemdeling zijnde, voornemens is zich te vestigen, met opgave van de acte, die hij verlangt.

Hij legt daarbij over een of meer getuigschriften van zijn goed zedelijk gedrag en zijne geboorte-acte.

De dag en plaats van het examen worden hem door den schoolopziener bekend gemaakt.

Art. 36. Om tot het examen te worden toegelaten, moet vóór den dag van hetzelve de gevorderde ouderdom zijn bereikt.

Deze is bepaald voor de hulponderwijzeressen op 16 jaren, voor de hulponderwijzers op 18 jaren, voor de hoofdonderwijzeressen op 20 jaren, voor de hoofdonderwijzers op 22 jaren.

Art. 37. Voor het examen als hulponderwijzeres wordt gevorderd: goed lezen en bekendheid met eene goede leesmethode; duidelijk en vaardig schrijven; aanvankelijke kennis der zinsontleding; aanschouwelijk rekenen, benevens de vier hoofdregels, toegepast op maten en gewigten; bekendheid met de voornaamste gebeurtenissen en personen der vaderlandsche en gewijde geschiedenis; aanvankelijke kennis der aardrijkskunde van Nederland en zijne koloniën; eenige bekendheid met de beginselen der opvoeding.

Art. 38. Voor het examen als hulponderwijzer wordt gevorderd: goed lezen, vaardig gebruik eener goede leesmethode en daarmede in verband staande spraak- en verstandsoefeningen; eene goede en nette hand schrijven, het kennen eener goede schrijfmethode; voldoende kennis van de spelregels en de zinsontleding der Nederlandsche taal; theoretisch en practisch rekenen, ook met gewone en tiendeelige breuken, toegepast op het stelsel van maten en gewigten, tot de leer der evenredigheden ingesloten, benevens aanschouwelijk rekenen; bekendheid met de hoofdgebeurtenissen en daarop betrekking hebbende voorname personen der vaderlandsche en gewijde geschiedenis; algemeene kennis der aardrijkskunde van Nederland en zijne koloniën; kennis en practische toepassing der voornaamste beginselen van opvoeding en onderwijs.

Art. 39. Voor het examen als hoofdonderwijzeres wordt gevorderd: vaardig gebruik eener goede leesmethode en daarmede in verband staande spraak- en verstandsoefeningen; eene goede en nette hand schrijven; het kennen eener goede schrijfmethode; voldoende kennis van de spelregels en de zinsontleding der Nederlandsche taal; theoretisch en practisch rekenen, ook met gewone en tiendeelige breuken, toegepast op het stelsel van maten en gewigten, tot de evenredigheden ingesloten; bekendheid met de geschiedenis en aardrijkskunde in het algemeen en van Nederland in het bijzonder; algemeene begrippen van natuurkennis; kennis en practische toepassing der voornaamste beginselen van opvoeding en onderwijs.

Art. 40. Voor het examen als hoofdonderwijzer wordt gevorderd: gevorderde wetenschappelijke kennis van de vakken voor het examen als hulponderwijzer; in het bijzonder: voldoende kennis van de regels der Nederlandsche taal en vaardigheid om er zich juist en gemakkelijk in uit te drukken; theorie der gewone en algemeene rekenkunst tot de tweede-magtsvergelijking ingesloten, met toepassing op de inhoudsberekening der eenvoudigste vlakken en ligchamen; vaderlandsche en gewijde geschiedenis, in verband met algemeene geschiedenis; aardrijkskunde in het algemeen en die van Europa en Nederland in het bijzonder; algemeene beginselen van de kennis der natuur; algemeene en bijzondere beginselen van opvoeding en onderwijskunde.

Art. 41. Wanneer het examen naar genoegen der commissie is afgelegd, wordt door haar aan den geëxamineerde de verlangde acte uitgereikt, tegen betaling eener som van vijf gulden voor die van hulponderwijzeres en van hulponderwijzer, van tien gulden voor die van hoofdonderwijzeres en van hoofdonderwijzer.

Deze gelden worden gelijkelijk onder de leden der commissie verdeeld, na voldoening der kosten van hare vergaderingen.

Art. 42. De acten van bekwaamheid gelden voor het geheele Rijk en zoowel voor het school- als voor het huisonderwijs.

Die van hoofdonderwijzer en van hoofdonderwijzeres geven tevens het regt om als hulponderwijzer en hulponderwijzeres werkzaam te zijn.

Die van hulponderwijzeres maakt tevens bevoegd to het geven van onderwijs als hoofdonderwijzeres in voorbereidende scholen, aan kinderen beneden den ouderdom van zes jaren.

TITEL V.

VAN HET TOEZIGT OP HET ONDERWIJS.

Art. 43. Met toezigt op het onderwijs zijn, onder het opper toezigt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, belast: *a.* plaatselijke schoolcommissiën; *b.* schoolopzieners; *c.* een inspecteur.

Art. 44. In elke gemeente is eene plaatselijke schoolcommissie.

In gemeenten, die zich ingevolge de tweede alinea van art. 15 vereenigd hebben tot het oprigten en in stand houden van gemeenschappelijke scholen, is eene gemeenschappelijke commissie.

Art. 45. De plaatselijke schoolcommissien worden door den gemeenteraad benoemd.

Het lidmaatschap dezer commissien is vereenigbaar met dat van dien raad.

Art. 46. Elke der provincien wordt verdeeld in het navolgend aantal schooldistricten: Noordbrabant 4, Gelderland 4, Zuidholland 5, Noordholland 5, Zeeland 3, Utrecht 2, Friesland 4, Overijssel 3, Groningen 3, Drenthe 2 en Limburg 3.

Art. 47. Elk district staat onder het toezigt van een schoolopziener.

In geval van overlijden, ziekte of afwezigheid van den schoolopziener, kan in de waarneming zijner betrekking door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden voorzien.

Art. 48. De schoolopzieners worden door Ons benoemd voor den tijd van zes jaren.

De aftredende zijn weder benoembaar.

Zij kunnen ten allen tijde door Ons worden ontslagen.

Art. 49. De schoolopzieners genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde en eene som bij abonnement, als vergoeding voor hunne reis- en verblijfkosten.

Art. 50. De inspecteur wordt door Ons benoemd. Hij kan ten allen tijde door Ons worden ontslagen.

Hij geniet uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

Art. 51. De schoolopzieners en de inspecteur bekleeden geene ambten of bedieningen zonder Onze toestemming.

Art. 52. De leden der plaatselijke schoolcommissiën, de schoolopzieners en de inspecteur leggen, bij de aanvaarding hunner betrekking, den eed of de belofte af, dat zij haar naar behooren en getrouw zullen waarnemen.

De eedsaflegging geschiedt door de leden der plaatselijke schoolcommissiën in handen van den burgemeester der gemeente, door de schoolopzieners in handen van Onzen Commissaris in de provincie, door den inspecteur in handen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 53. De leden der plaatselijke schoolcommissiën, de schoolopzieners en de inspecteur zijn bevoegd van de overtredingen dezer wet en der verdere verordeningen op het lager onderwijs proces-verbaal op te maken.

Art. 54. Alle scholen, waar lager onderwijs wordt gegeven, zoo openbaar als bijzonder, zijn steeds toegankelijk voor de leden der plaatselijke schoolcommissie van de gemeente, voor den districts-schoolopziener en voor den inspecteur.

De onderwijzers zijn gehouden dezen de verlangde inlichtingen te geven omtrent hunne school en hun onderwijs.

Weigering in een dezer gevallen wordt gestraft met eene boete van *f* 25 of gevangenisstraf van drie dagen, en bij herhaling telkens met beide de straffen te zamen.

Art. 55. De plaatselijke schoolcommissiën houden een naauwkeurig toezigt op alle scholen in de gemeente waar lager onderwijs gegeven wordt; bezoeken die minstens vier malen 's jaars, hetzij gezamenlijk, hetzij door middel van commissiën uit haar midden; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; houden aanteekening van het onderwijzend personeel, van het getal leerlingen en van den staat van het onderwijs; doen jaarlijks vóór den 1sten Maart aan den gemeenteraad een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in de gemeente, en zenden daarvan afschrift aan den district-schoolopziener; deelen dezen de belangrijke veranderingen mede, die het schoolwezen heeft ondergaan; geven hem en den inspecteur alle inlichtingen, die zij verlangen; verleenen den onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen, allen mogelijken bijstand, en beijveren zich den bloei van het onderwijs naar vermogen te behartigen.

Art. 56. De schoolopzieners zorgen voortdurend bekend te blijven met den toestand van het schoolwezen in hun district: bezoeken herhaaldelijk alle scholen in hetzelve waar lager onderwijs wordt gegeven en houden van hun schoolbezoek naauwkeurig aanteekening; treden in overleg met de plaatselijke schoolcommissiën en de gemeentebesturen; doen zoowel aan deze, als aan den inspecteur, de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs achten; geven den inspecteur dadelijk kennis van al hetgeen hun op hun schoolbezoek belangrijk is voorgekomen en verstrekken hem alle inlichtingen, die hij verlangt; doen jaarlijks vóór den 1sten Mei een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in hun district aan den inspecteur en aan den minister van Binnenlandsche Zaken, en zenden daarvan afschrift aan Gedeputeerde Staten hunner provincie; behartigen de belangen der onderwijzers, bevorderen hunne bijeenkomsten en wonen die, zooveel mogelijk, bij.

Art. 57 De schoolopzieners hebben toegang tot de vergaderingen van alle plaatselijke schoolcommissien in hun district en brengen daarin eene raadgevende stem uit.

Art. 58 De inspecteur tracht, zoo door schoolbezoek als door mondeling en schriftelijke overleg met de districts-schoolopzieners, plaatselijke schoolcommissien en gemeentebesturen de verbetering en den bloei van het schoolwezen te bevorderen, daarin in het algemeen en bijzonder in de examens tot het verkrijgen der acten van bekwaamheid eenheid te brengen; hij doet aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de voorstellen, die hij in het belang van het onderwijs acht, en licht dezen voor omtrent alle onderwerpen, waarover zijn oordeel wordt gevraagd; hij vervaardigt uit de jaarlijksche verslagen der schoolopzieners en uit zijne eigene aanteekeningen jaarlijks een beredeneerd verslag omtrent den toestand van het schoolwezen in het Rijk en zendt dit vóór den 1sten Julij aan Onzen Minister voornoemd.

TITEL VI.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Art. 59. Deze wet treedt in werking den 1sten Julij 1856.

Op dat tijdstip zijn de bestaande algemeene verordeningen op het lager onderwijs en de met deze wet strijdige bepalingen der provinciale en plaatselijke reglementen afgeschaft.

De herziening dezer reglementen geschiedt binnen een jaar na bovengemeld tijdstip.

Art. 60. De schoolopzieners, plaatselijke schoolcommissien en commissien van plaatselijk schooltoevoorzigt blijven hunne betrekking waarnemen tot dat zij door andere ingevolge deze wet zijn vervangen.

Art. 61. Alle den 1sten Julij 1856 dienstdoende, wettig aangestelde onderwijzers en onderwijzeressen kunnen hunne betrekking blijven bekleeden.

Zoo zij, na dat tijdstip aan het hoofd eener openbare of bijzondere school wenschen geplaatst te worden, of zich aan het hoofd eener bijzondere school te plaatsen, worden de vóór dat tijdstip verkregen acten van algemeene toelating van den 1sten en 2den rang en die van schoolhouderes beschouwd gelijke regten te geven als de acten van bekwaamheid als hoofdonderwijzer en als hoofdonderwijzeres, in deze wet vermeld.

Zoo zij, na dat tijdstip als hulponderwijzer in eene openbare of bijzondere school wenschen te worden geplaatst worden de acten van algemeene toelating van den 3den rang beschouwd gelijke regten te geven als de acten van bekwaamheid als hulponderwijzer in deze wet vermeld.

Wij ontvangen van verschillende zijden klagten over de ongeregelde aankomst van »*de Tijd*"; veeltijds ontvangen sommige lezers twee Couranten te gelijk, terwijl het blijkt, uit den staat waarin ze geworden, dat ze gelezen zijn, vóór dat zij hare bestemming hebben bereikt. Uit Dockum schrijft men ons hieromtrent:

»Ik ontvang *de Tijd* zeer ongeregeld, zoodat men dikwijls twee dagen zonder Couranten is, en dan weder twee Nommers te gelijk ontvangt, waarvan eerst de een een reisje naar Groningen gemaakt heeft, of op het Heereveen in het pakket naar Leeuwarden is ingesloten, en dan eerst den volgenden dag aankomt.

»De brieven uit Holland, Gelderland, en Overijsel worden te Heereveen gesorteerd, en gaan van daar per postkar direkt op Dockum; zoo deze, nu in het paket van Leeuwarden gesloten worden, gaan ze van Leeuwarden per voetbode op Dockum, waaruit eene aanmerkelijke vertraging ontstaat; komen ze nu vroegtijdig genoeg te Leeuwarden, dat de bode ze mede kan nemen, dan arriveeren ze hier des avonds ten 10 ure à half 11 en blijven liggen tot den volgenden morgen, komen ze niet vroegtijdig genoeg, dan blijven ze te Leeuwarden liggen tot des morgens 9 uur, vertrekken dan met de schuit en arriveeren hier ten half een 's middags.

»Als een staaltje van vlugge verzending in Vriesland met den post is dienende, dat ik in den gepasseerden herfst des Maandags avond van Amsterdam te Sneek gearriveerd zijnde, aldaar des avonds ten 8 uur een brief aan mijne vrouw zond; des Dingsdags middags ging ik per schuit naar Dockum, alwaar ik 's avonds ten half acht aankwam, en 's Woensdags morgens ten 8 ure zelf den brief aannam! Een brief uit Amsterdam ontvangt men alzoo 12 uren vroeger, dan een brief uit Sneek of Harlingen, niettegenstaande Dockum maar 8 en 9 uur van deze steden gelegen is."

Wij hebben met een werkje van den heer J. Watereus, getiteld: *Gedichtjes voor katholieke scholen en huisgezinnen*, kennis gemaakt, dat verschillende lieve versjes, hoofdzakelijk voor kinderen bevat. Zij zijn allen van godsdienstigen aard; het eerste gedeelte bevat gebeden, het tweede toepasselijke gedichtjes op de voornaamste feestdagen, het derde berijmde levensschetsen

van Heiligen. Het boekje is kerkelijk goedgekeurd; en daar versjes door kinderen gemakkelijk en met genoegen van buiten geleerd worden, hopen wij dat het tot dat einde veel gebruikt moge worden; de kinderen zullen op gelijdelijke wijze vele goede en nuttige denkbeelden opdoen, terwijl het terzelfder tijd eene uitmuntende oefening is om het geheugen te scherpen.

Z. M. heeft 1° Jhr. S. Wurfbain op de meest eervolle wijze ontslagen als mede-dir. van wege den handel bij 's Rijks entrepot-dok te Amsterdam, en als zoodanig benoemd F. van Heukelom; 2° ter vervulling der vacatures, ontstaan door de aftreding van burgem. op 1 Jan. ll., tot burgem. der navolgende gemeente benoemd, als: van Eibergen C. H. Koentz, Ambt Doetinchem G. J. Horsting, Herwijnen D. Boelhaard, Ubbergen mr. E. Schade van Westrum, Renkum jhr. J. de Beijer, Doorwerth F. P. A. J. baron van Brakell Doorwerth, Bergh C. A. L. baron van Hugenpoth, Winterswijk M. A. Holsboer, Putten C. A. S. Biebendaal, Aengwirden jhr. mr. F. B. van Beyma thoe Kingma; Dantumadeel D. J. V. baron van Sytzama, Franekeradeel jhr. mr. U. J. Heerma van Beyma thoe Kingma, Rauwerderhem O. E. Houtsma, Schoterland A. Meinesz, Lemsterland jhr. mr. C. L. van Beyma thoe Kingma; en van Tietjerksteradeel jhr. mr. H. B. van Sminia; alsmede benoemd tot burgem. van Nederhemert J. G. de Groot Schimmel.

Uit Dordrecht schrijft men ons van gisteren het volgende.

»De Kil is geheel open. Heden morgen is alhier gearriveerd de stoomboot *Aymon Louise*, komende van Bergen op Zoom. De schroefboot *Stad Dordrecht*, bevindt zich nu (een uur namiddag) nog even als gisteren, voor in de Noord. De stoomboot *Johan de Witt* is van hier naar Rotterdam vertrokken; door hare geringe diepgang is zij door het Melkgat kunnen komen. De stoomboot *Jacob van Artevelde*, heeft heden namiddag 3 uur pogingen aangewend om door het ijs heen te werken, doch was met het vallen van den avond nog niet aan deze stad gearriveerd. *(N. R. Ct.)*

— Den 5den dezer werd van regeringswege ten behoeve der Kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der cirkulaire in de *Staats-Courant* van 29 Junij 1852, verzonden een gedrukt overzigt wegens den handel van Bremen gedurende 1855.

Volgens berigt uit Gorinchem was het ijs in de rivier de Merwede bij Papendrecht heden morgen ten 9 ure opgebroken, en derhalve die rivier, gelijk mede de Noord, de Dorsche Kil, het Mallagat en de Oude Maas bij Dordrecht geheel vrij van ijs.

Naar men verneemt, zal heden voormiddag de spoorwegbrug over den IJssel bij Westervoort op nieuw beproefd worden. Niet minder dan zes locomotieven zullen bij die proefneming worden gebruikt. Nog wil men weten dat de opening van den spoorweg naar de pruissische grenzen, waarschijnlijk den 7den Februarij zal plaats hebben. *(Arnh. Ct.)*

In het jaar 1855 zijn aan de stads waag te Delft gewogen 544,400 Ned. ponden boter, 327,221 Ned. ponden kaas en 1571 stuks slagtvee.

's GRAVENHAGE, 8 Jan. Gisteren morgen zijn de pruissische kavalerie-officieren, met den eersten spoortrein, over Amsterdam weder naar hun regement vertrokken, na in deze rezidentie, gedurende vijf dagen als gasten van Z. M. den Koning, hunnen chef, vertoefd te hebben. Zondag avond werd hun nog een luisterrijk diner aangeboden, waarbij tegenwoordig waren de graaf von Königsmarck, officier bij het 6e regement pruissische huzaren; de sekretaris van het pruissische gezantschap en eenige der alhier in garnizoen zijnde hoofd-officieren. Zij zijn afgehaald van het *Groot Keizershof* in hofkoetsen en naar het station begeleid door de heeren van Heemskerk en Taets van Amerongen, die gedurende hun verblijf de honneurs bij hen van wege Z. M. waarnamen. Zij waren ten hoogste voldaan over het gastvrij onthaal, hetwelk zij hier genoten hadden.

— Volgens een alhier ontvangen brief uit Petersburg, zou H. M. de Koningin-Moeder voornemens zijn tegen de maand Mei aanstaande naar Nederland terug te keeren en haar buitenverblijf te Soestdijk te betrekken.

— Men verneemt dat de heer A. A. Meysenheym Knipschaar, die reeds zoovele blijken gegeven heeft van zijne kennis der natuur- en werktuigkunde en die zich zelven in die vakken heeft bekwaam gemaakt, dezer dagen benoemd is tot ambtenaar bij de op te rigten electro-magnetische telegraphie in de Oost-Indië, en alzoo door Z. M. den Koning is beloond geworden voor zijne vele en ijverige studiën. Wij twijfelen geenszins, of de Indische Regering zal van genoemden heer goede diensten ontvangen, en wij zien met belangstelling de rezultaten van zijnen nieuwen werkkring te gemoet.

— In deze rezidentie is aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt, de heer Benham, kapitein der genie van het leger van Amerika, belast met het overbrengen van dépêches van den minister der Vereenigde Staten in Parijs, voor de amerikaansche ministers te Weenen en Hamburg.

SCHEVENINGEN, 7 Jan. Alhoewel H. M. de Koningin-weduwe zich thans ver van de rezidentie verwijderd bevindt, blijven toch steeds de zorgen van H. M. gewijd aan de hulpbehoevende, die H. M. hier achterliet. Wij zagen dezer dagen met ijver een vijftigtal meisjes te Scheveningen, bezig kleedingstukken te vervaardigen, die op den 19den Jan. aanstaande (geboortedag van H. M.) aan de behoeftigen van die plaats zullen uitgedeeld worden.

SCHIEDAM, 7 Jan. Heden is met het beste gevolg te water gelaten, van de werf *de Lely*, toebehoorende aan den scheepsbouwmeester G. Lindeman, het barkschip, genaamd *St. Jan*, en is onmiddelijk daarna de kiel gelegd voor een schip, hetwelk den naam zal dragen van *Samhiri*, beide voor rekening eener reederij onder boekhouderschap van den heer J. H. van Gent alhier, en voor de groote vaart bestemd.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amt. Ct.*

PETERSBURG, 8 Jan. Van het oorlogstooneel in Azië is alhier berigt ontvangen dat Omer-Pacha zich naar Hedout-Kalch heeft teruggetrokken en dat zijne troepen verschikkelijk veel lijden van de koude. De russische detachementen hieronder begrepen de mingrelische militie doen aan de turksche achterhoede zeer veel afbreuk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Jan. De Keizer heeft gisteren verscheidene leden van het corps diplomatiek in een bijzonder gehoor ontvangen, waaronder ook de gezant van Z. M. den Koning der Nederlanden.

— Met de *Euphrate* verneemt men nog dat de Russen te Sebastopol het vuur verdubbelden tegen de werklieden die alles in gereedheid brengen om de dokken te doen springen.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Jan. De *Times* bevat de volgende belangrijke beschouwing over Engelands handels-toestand:

»De invloed van den tegenwoordigen oorlog op Engelands handel bepaalt zich tot een klein aantal eenvoudige en ligt te berekenen uitwerkselen. Hij wordt niet verhaagd door zooveel bijkomende omstandigheden als in den laatstvorigen oorlog. De voor den handel nadeelige gevolgen des oorlogs zijn thans: de groote vraag naar geld en naar arbeidende handen; de schaarschheid van ruilmiddelen; het onregelmatig gebruik van scheepsruimte; het onmatig groote verbruik van zekere materialen, en de ernstmatige drukte in zekere takken van het fabriekwezen.

»Desniettemin is er geen tak van handels- of fabriek-nijverheid, die niet, in meerdere of mindere mate, de werking des oorlogs gevoelt; zoo naauw is het innerlijk verband tusschen alle deelen der volksbedrijvigheid. Dat is niet bevreemdend; veeleer is het verwonderlijk dat onze handel, over het geheel genomen, zoo weinig geleden heeft. Onze fabrikanten, die welligt het minst oorlogzuchtige deel onzer burgermaatschappij uitmaken, zijn voorzigtig en zelfs buiten mate voorzigtig geweest, en hebben de produktie tot de kleinst mogelijke hoeveelheid beperkt. Onze kooplieden zijn even omzigtig geweest. Bij ieder artikel wordt in de handelsberigten opgemerkt dat de voorhanden voorraad ongemeen klein is, en er is schier geen handelstak die niet gezegd wordt het nieuwe jaar met betere vooruitzigten dan het afgeloopen in te treden. In allen gevalle, zelfs ook bij mogelijke tegenspoeden in den oorlog en met het zekere vooruitzigt op eene matelooze en onnaganbare toeneming der staatsuitgaven, hebben wij het geluk dat wij geen gevaar loopen van eene groote handelskrisis. Wel is waar, de handelsondernemingen zijn afhankelijk van het krediet, dat is van de publieke opinie der handelswereld, die nog meer wisselvallig en teergevoelig is dan eenige andere opinie; maar dit althans mogen wij zeggen, dat Engelands vertrouwen op zijne hulpbronnen en op zijn krediet in den loop des oorlogs veeleer toe- dan afgenomen is.

»Onze scheepsreederij schijnt in het afgeloopen jaar minder wisselingen ondervonden te hebben, dan in vele jaren van vrede. Toen de oorlog begon, was er overgroote vraag naar groote stoombooten en dien ten gevolge werd de regelmatige gang van onze stoompakketdiensten en van onze brievenposterij gestoord; maar gelukkig is er in de militaire transportdienst eenige orde en regel gekomen, zoodat niet langer een zoo groot aantal schepen voor het vervoer naar en van het oorlogstooneel gebezigd wordt. Wegens de ongemeen groote vraag naar scheepsruimte in het afgeloopen jaar zijn onze scheepstimmerwerven grootelijks uitgebreid; en het is maar te hopen dat zij op dien grooten voet alle bezig gehouden kunnen worden. Het aantal ijzeren schepen neemt snel toe. Op de rivier de Clyde is het, gelijk wij in het berigt van eene reederij lezen, eene zeldzaamheid een schip van hout te zien bouwen; ook aan de Tyne is ijzer de voornaamste bouwstof; de scheepsbouwers te Liverpool vestigen hunne aandacht op die soort van schepen, en zelfs ook de voornaamste reeders van Sunderland. Daar de aanwending van kleine schroefstoomtuigen als hulpkracht voor schepen met volle zeilen beproefd is en de proef doorgestaan heeft, is het waarschijnlijk dat eerlang deze schepen voor het geheele handelsverkeer met Australië, Indië en China gebezigd zullen worden.

»De wet van 1851 is nu sedert vier jaren in volle werking, en de reeders moeten erkennen dat zij door de gevolgen van de opheffing onzer scheepvaartwetten aangenaam verrast zijn. Niet alleen overwinnen zij al hunne mededingers in Amerika (?) en in de Oostzee, van welke zij zoo veel vreesden, maar Zweden en Noorwegen hebben in het belang hunner kooplieden zelven noodig geacht, de bepalingen in te trekken, die zij tot wering of beperking van het gebruik van britsche schepen gemaakt hadden en werkelijk moeten de scandinavische reeders thans in hun eigen havens voor de onze onderdoen. Wij bouwen schepen voor de geheele wereld; naar schroefstoomschepen is uiterst levendige vraag, en zelfs zijn er zelden schepen van de tweede kwaliteit aan de markt. Waarlijk, de grootste voorstander van de toepassing der handelsvrijheid op onze scheepvaart en reederij zou bezwaarlijk hebben durven voorspellen dat wij in den tijd van vier jaren de geheele wereld zouden voorbijstreven."

— In de raadkamer, te Whitehall 28 Dec. is de volgende bekendmaking uitgevaardigd:

»De Lords van den Raad, overwogen hebbende hun bevel van den 20sten September 1855, waarbij de beambten van Harer Majesteits Customs gelast werden den uitvoer te beletten van chloorzure potasch naar eenige haven in Europa benoorden Duinkerken, of in de Middellandsche Zee beoosten Malta, hebben bij deze goedgevonden dat bevel te herroepen en tevens in zoovere te niet te doen hun bevel van den 1sten November 1855, als daarbij de uitvoer van chloorzure potasch naar alle vreemde landen werd verboden."

— De engelsche generaal Williams en de turksche pachas, die te Kars krijgsgevangen zijn gemaakt, zijn reeds te Tiflis aangekomen. De ontvangst, die aan hen te beurt is gevallen, moet zeer welwillend zijn.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 8 Jan. Men verzekert dat het antwoord van Rusland op den oostenrijksche voorstellen reeds van Petersburg naar Weenen gezonden is. In laatstgemelde stad wordt het den 13 of 14 dezer verwacht.

Volgens een partikulier schrijven uit Kiel zal de engelsche Oostzeevloot in die haven aankomen, zoodra de scheepvaart in het noorden veilig kan worden. Men rekent, dat dit tusschen 1 en 15 April zal plaats hebben. Reeds worden aldaar toebereidselen gemaakt, voor het daarstellen van magazijnen ter berging van den ontzettend grooten voorraad steenkolen, terwijl de engelsche admiraliteit met eenige leveranciers aldaar reeds kontrakten heeft gesloten tot het leveren van vleesch en verschillende andere levensmiddelen aan de vloot.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 Januarij.

BEVALLEN (5 Jan.): W. Luber, geb. Souman, Z. — (6 Jan.): S. Möller, geb Nova, D. – A. C. G. Tack, geb. Pierson, D. – F. A. Mensinga, geb. van Waning Bolt, Z. – C. E. Krom, geb. Weissmann, Z.

OVERLEDEN (2 Jan.): F. F. Dekker, 32 j. — (3 Jan.): J. W. Kirchner, 43 j. — (4 Jan.): J. H. Heman, 64 j. – J. D. Cramer, 34 j. — (5 Jan.): F. A. J. Linn – G. S. de Lima, wed. M. da Silva, 66 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 8 Januarij.

Bij inschrijving zijn afgedaan eene partij Arak, zeilend per *Revenue*, men gist voor ƒ 230 à 240.

ANTWERPEN, 7 Jan. *Granen.* De stemming voor het artikel wordt williger en de vraag voor Tarwe en Rogge grooter; doch de vastheid der houders belet alle omzetting.

Koffij. De in ons laatste berigt opgenoemde aanvoeringen bestonden uit 1500 Balen per *Sealark*, 2853 per *Wabamo* en 1931 per diverse schepen.

Ruwe Suiker. Zaturdag zijn er 339 kn. Havana, per *Stanislas* afgedaan.

Rijst. Van gepelde Arracan bemerkt men meerdere vraag, doch vernamen wij nog geene verkoopen.

Verfhout afgedaan zijn 40.000 k°. geel Laguna hout en 25 000 Campeche Laguna, aangebragt per *Antverpia*.

ANTWERPEN, 8 Jan. *Van Koffij* zijn heden verkocht 3880 balen ex *Delphina* en 2000 balen ex *Louise*.

Katoen had een omzet van 180 balen Amerikaansche ex *Wabamo*.

Peper. Hiervan zijn verkocht 1800 balen Singapore ex *Melpomène*

Rijst. Meer gevraagd; van gepeld Aracan zijn ca. 2500 balen verkocht.

Van *Ruwe Suiker* zijn 50 kn. Havana ex *Marie Therese* afgedaan.

Graanmarkt hooger. Roode Amerik. Tarwe bedong ƒ 20½, d°. engelsche ƒ 21, rhijnlandsche ƒ 21, per 80 kilo. Amerik. Rogge in loco en zeilend met ƒ 14¼ à ½ en uit. Rogge ƒ 14¾ per 80 kilo betaald.

LONDEN, 7 Jan. Van Essex en Kent werd ter *Graan-*

markt weinig Tarwe aangevoerd; doch van Gerst, Erwten en Boonen was de markt vrij wel voorzien. Eng. Tarwe onveranderd. De verkoop ging vlot en de droogste monsters werden zelfs tot volle prijzen gevraagd. Van vreemde Tarwe werd weinig aangevoerd. De vraag was levendiger, doch door de hooge prijzen wordt slechts voor dadelijke behoefte gekocht. Amerik. Tarwe beter gewild. Philadelphia en Ohio 43 a 44 s. per vaatjes. Uitgezochte Gerst tot vorige prijzen gezocht. Er waren voor 2e qualiteiten meer koopers Export en meer handel.

Suiker. Zoo voor consumptie als voor export werden weinig afgeleverd; er wordt veel aangevoerd en de markt zal deze week overvloedig voorzien worden. De omzet is onbeduidend en zijn er verkoopers tot eerder verlaagde koersen, zoowel voor vreemde als koloniale soorten. Voor de Middellandsche Zee is eene lading witte Fernambuc van 3400 zak per *Othello* zeilend tot ca. 32 s. 6 d. afgedaan. *Geraffineerde Suiker.* Slechts tot op nieuw verlaagde prijzen zijn er koopers; lompen abondant ter markt.

Koffij. Native Ceylon vond weinig koopers, doch houders willen niet lager afgeven. Tot vorige prijzen zijn verscheidene partijtjes Plantation uit de hand afgedaan tot vorige prijzen, doch er is bij veel in veiling geannonceerd.

Talk vast, St. Petersburg V C in loco 67 s. 9 d. a 68 s.

Hop. Middel en fijne kwaliteit goed gevraagd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	7 JAN. 4½ u. gebl.	8 JAN.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	62⅞	62⅞	a 62 13/16	62 13/16
Dito Dito	3	74 3/16	74⅛		
Dito Dito	4	92½	92 5/16	92 7/16	92 5/16
O. L. Leening 1844	4				
Amortis. Syndik.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½		100		
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	50 5/16	50 1/16		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	21¼	21 5/16	21 7/16	21 7/16
Dito	3	39½	40		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	34⅜	34½	34⅝	34 9/16
Coupon-Bewijzen		4⅜			
Amortisable Schuld		7⅛	6⅞	7 1/16	6⅞
Portugal, te Londen	3	41⅜	41⅛	41½	41⅛
Dito Uitgestelde		19			
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	100⅝	100	100⅛	
Dito Dito 1828 en 1829	5	99¾	99⅝		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	80⅛	80⅛		
Dito	4½	86⅛	86		
Dito bij *Hope*	4	74⅜	74¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	73⅜	73⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certifikaten te Hamburg	5	80⅛			
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6		57⅛	57⅛	
Polen, Certifikaten	4				
Dito Aand. met Lot. fl. 500		140			
Oostenrijk, Metalliek	5	63 7/16	63⅜	63½	63 7/16
Dito Nationale	5	66 9/16	66½	66 9/16	66 9/16
Dito Nieuwe 1847	2½	32 11/16	32½	32⅝	
Dito 1851 en 1852	2½	32 11/16	32½	32⅝	
Dito Nieuwe	5	73⅝	73 9/16	73¾	73 11/16
Dito 1854	5	73⅝	73 9/16	73⅝	73 11/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		f 273	273		
Pruiss. Aand. 1854	3½	195½			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			1⅝		
Dito Orig.					
Napels Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	3				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5	97⅝	97⅝		
Dito 1848	4½	96⅞			
Mexiko	3	19⅝	19½	19⅝	
Dito Onbepaalde	3	19½	19⅜	19 7/16	
Peru	4½	72			
Grenada, à £ 100	2½	18¾	18½	18 9/16	
Dito Uitgestelde			6 9/16		
Ecuador à £ 100		3½	3½		
Venezuela, à £ 100	4½	25⅝	25⅝		
Dito Uitgestelde	1½	11 1/16	11 1/16		
Grieken, te Londen	5				

N. 5 pCt. Stieglitz 81⅛, ¼; Gren. onb. 18½, ⅝, 9/16; Ven. onb. 25¼, ⅝; Ecuador onb. 3½; Braz. £ 200 96¾; 4½ pc 89¼.

Bij geringen omzet waren zoowel binnenlandsche als buitenlandsche fondsen nagenoeg als gisteren, alleen in Spanje vertoonde de markt eenige levendigheid.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55¾	Livorno	2/m	f 39
»	zigt	» 55⅝	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.69
»	zigt	» 55½	Weenen	6 w.	» 31¾
Madrid	3/m.	» 241	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 241	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 34 15/16
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 5/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 46¾	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 53¾; Obligatiën 3 pc. —, id. 4½ pc. 94; Spanje 1 — 3 pc. 21⅞; Binnenl. 3 pc. 34⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66⅜.

PARIJS, 8 Jan. Fransche 4½ pc. 91.75; 3 pc. 63.—; 3 pc. Spanje 34⅞; id. 1¼ pc. 21⅝; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 82.

LONDEN, 9 Jan. Consols 86⅝, 3 pc. Spanje buitenl. 38¼; 1¼ pc. dito 21⅛; Comité-Bewijzen 4½; Passive 7⅛ 5 pc. Rusl. 95; 4½ pc. dito 86; 4 pc. Holl. 94¼; 2½ pc. id. 63½; 5 pc. Sardinië 81½; Brazilië 97½; 4½ pc. Peru 74; Gren. uitg. 6½; id. werk. 19¼; 3 pc. Mexiko 19⅝; Turkije —; 4 pc Portugal (N.) 41½; Ecuador 4⅞; Wissel op Amst. 11 49¼.

WEENEN, 8 Jan. Met. 5 pc. 73⅞; id. 4½ pc. 64½; Bank-Aktiën 890; Wissel op Londen 10.48, Amst. —; Parijs 129¼. Goud —; Zilver 10¼; Nieuwe Leening 90

BERLIJN, 8 Jan. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 95¼; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 19⅝; Parijs 79⁷/₁₂; Amst. —; Weenen 142¾; Petersburg 99⅝.

HAMBURG, 8 Jan. Spanje 3 pc. 32½; id. 1 pc. 20⅜; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. 35.85; Londen kort 13 5⅜; Weenen —.—.

FRANKFORT, 8 Jan. 5 pc. Met. 66; 1 pc. Spanje binnenl. 21 7/16; id. 3 pc. 34⅝; Wissel op Londen 3 m. —; Parijs —, Weenen —; Amsterdam —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 8 Jan. Kok, Elisabeth Gravelaar, Alicante, l. v. Brouwershaven.

St. HELENA, 28 Nov. Bunnemeijer, Nagasakie, Batavia n. Amst. — 29 Nov. N. N., Johanna Maria, Batavia n. Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Jan. Mellink, Waalstroom, Batavia. - Bakker, Maria, Triëst. - Dijkama, Broedertrouw, Genua.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie van de Tijd.

Ik las in uw geacht blad van heden eene aankondiging van mijne brochure: *Nieuw belasting-ontwerp voor de gemeente Amsterdam.* Het schijnt mij toe dat in de beoordeeling welligt is over het hoofd gezien het motto: »*Il n'y a de réformes durables que celles qui s'accomplissent peu à peu* (woorden van den beroemden staathuishoudkundige Garnier)." Hoe dit zij, het blijkt, dat uw hoofdbezwaar gelegen is, dat mijn voorstel het *zwaarst drukt op het grootste gezin.* Zeer zeker moet een vader van veel kinderen een grooter huis bewonen en meer uitgeven om zijn kroost behoorlijk te voeden en zoons of dochters eene zedelijke opvoeding te geven. Zijne maatschappelijke positie — zoo hij niet tot de zeer gegoeden behoort — wordt daardoor een trap lager. Wordt hij daardoor in mijn ontwerp niet te gemoet gekomen? Ik deel alzoo uw *beginsel* en laat elke wijziging in het midden. Een punt zij mij vergund te releveren. Ik heb nooit gezegd en zou het nooit gaarne willen zeggen, dat door de opheffing van den gemaal-accijns men *alleen* zich voorstelde den nood der behoeftigen te verligten; doch ik geloof en blijf gelooven, dat, zoolang het evenwigt tusschen druk op den arbeid en het kapitaal niet hersteld zij (indirecte en directe belastingen) zulks *hoofddoel* moet zijn.

Met de plaatsing hiervan zal uwe redactie verpligten, enz.

Amsterdam,
8 Januarij 1856.

Mr. G. J. A. Faber.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 7 Januarij, in het O. Z. Heeren Logement.

1. De Houtzaagmolen *het Bonte Kalf*, aan de Kostverloren Wetering, WW 197 à 199; f 7800, f 1800, J. F. Schutte. — 2. Huis, Achterhuis en Erve, Warmoesstraat, J 608; f 17450, f 50, Opgehouden. — 3. Huis, Tuin en Erve, Kattenburgergracht, T 532; f 4925, f 40, B. Keuch. — 4. Huis en Erve, Oostenburger Voorstraat, T 201; f 1400, P. D. Lusink, Jr. — 5. Dito, als voren, T 167; f 1850, B. Keuch. — 6. Dito, Hoedenmakerspad, G 103; f 240, f 45. — 7. Dito, als voren, G 104; f 250. - 8. Dito, als voren, G 105; f 260. - 9. Dito, als voren, G 106; f 700. - 10 Dito, als voren, G 107; f 240. - 11. Dito, als voren, G 108; f 240. - 12. Dito, als voren, G 109; f 710; te zamen f 2685, f 400, E. H. Coers. — 13. Koetshuis, Stalling en Erf, Nieuwstr., H 474; niet geveild. — 14. Huis en Erve, Heiligen Weg, D 229; f 3175, f 200, G. Moele. — 15. Dito, Lange Hol, H 364; f 625, f 1, P. Palmboom. — 16. Dito, als voren, H 363; f 662, f 2, Denzelfden. — 17. Dito, als voren, H 372; f 290, f 10, H. Beije. — 18. Dito, als voren, H 371; f 370, L. Hartgerink, R. Wz. — 19 Dito, Zwarte Handsteeg, H 329; f 462, G. van Heerde. — 20. Dito, Rozenstraat, EE 473; f 1600, f 100, J. F. Schutte. — 21. Dito, Rozenstraat, EE 304; f 875, f 100, Denzelfden. — 22. Dito, Looijersdwarsstraat, GG 288; f 1375, f 2, Denzelfden. — 23. Huis, Tuin, Achterhuis en Erve, Egelantiersgracht, MM 487 en 488; f 3525, H. B. Reesinck. — 24. Huis en Erve, Kerkstraat, BB 543; f 4525, f 10, P. J. Pegens. — 25. Dito, Vinkenstraat, UU 411; f 1400, J. F. Schutte. — 26. Eene Grafstede, in de Noorder Kerk, Middelkerk, N°. 2; f 21, J. Went. — 27. Huis en Erve, Oude Waal, N 2; f 6450, f 50, Opgehouden. — 28. Dito, Leidschestraat, JJ 266; f 4350, f 150, H. B. Reesinck.

Voor de Syrische Missie.

Van N. 1 coupon groot f 1,23½.

Advertentiën.

(1674) Heden ontvangen wij het treurig berigt dat onze beminde Zoon, de Wel-Eerwaarde Heer JOHANNES JACOBUS ZWEERS, in leven R. C. Pr. en Rector in het Gesticht der Zusters van Liefdadigheid te Curaçao, aldaar op den 4den December is overleden.

Maasbommel, J. W. GEERLIGS.
7 Januarij 1856. D. A. M. GEERLIGS-HUBERTS.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

(1673) Bij eenen Pastoor ten platten lande, wordt tegen Mei aanstaande gevraagd, een **KNECHT** van middelbaren leeftijd en voorzien van goede getuigschriften; in staat om eenen Tuin waar te nemen, met een paard om te gaan en verder huisselijke werkzaamheden te verrigten. Reflecteerenden worden verzocht zich met gefrankeerde brieven aan te melden bij Mejufvrouw de Wed. Nieste, in de Koningstraat te Haarlem, onder letter A.

(1672) Een **GRUTTERSKNECHT**, van de R. C. Godsdienst, 26 jaren oud, dewelke 13 jaren bij denzelfden patroon is werkzaam geweest, zag zich gaarne tegen April of Mei e. k. van woonplaats veranderd. De hierop reflecteerende vervoege zich met *franco* brieven onder letter B. bij het Hulppostkantoor te Haaksbergen bij Enschedé.

STOOMJAGTEN

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG,

en daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand Januarij 1856.

Van *Rotterdam.*				Van *Middelburg.*			
Dingsd.	1,	's morg.	10 u.	Woensd.	2,	's morg.	7 u.
*Donderd.	3,	"	11½ "	Vrijdag	4,	"	8 "
Zaturd.	5,	"	6 "	Zondag	6,	"	10 "
†Dingsd.	8,	"	8½ "	Woensd.	9,	"	5½ "
†Dond.	10,	"	8½ "	Vrijdag	11,	"	7 "
†Zaturd.	12,	"	8½ "	Zondag	13,	"	7 "
*Dingsd.	15,	"	11½ "	Woensd.	16,	"	7 "
*Dond.	17,	"	11½ "	Vrijdag	18,	"	8 "
Zaturd.	19,	"	6½ "	Zondag	20,	"	10 "
†Dingsd.	22,	"	8½ "	Woensd.	23,	"	5 "
†Dond.	24,	"	8½ "	Vrijdag	25,	"	6 "
†Zaturd.	26,	"	8½ "	Zondag	27,	"	7 "
†Dingsd.	29,	"	8½ "	Woensd.	30,	"	7 "
*Dond.	31,	"	11½ "				

Op de met onderstaande teekens gemerkte dagen kan men vóór de afvaart, te Rotterdam aankomen:

† met den Spoortrein uit 's Hage.

* met den Hollandschen Spoortrein van Amsterdam en den Rhijnspoorweg van Amsterdam en Arnhem.

Reizigers met den Rhijnspoorweg aangekomen gelieven zich aan te melden bij de Directie van het Station tot het doen van sein, in welk geval de naar Middelburg vertrekkende Stoomboot *aldaar zal aanleggen.*

In Correspondentie met Diligence-diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe, Goes en het Katsche veer.

De Goederen kunnen tot één uur vóór de Afvaart bezorgd worden; later aangebragt, blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (1671)

(1664) Bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage, is van de pers gekomen en wordt alom verkrijgbaar gesteld:

DE TWEEDE DRUK VAN

Christus Jezus, de eenige middelaar Gods en der menschen. Leerrede over I Tim. II: 5, door A. Ebenstrop. Naar aanleiding van *H. Zaalberg's* feestrede, gehouden den 31 October 1855, ter gedachtenis der Kerkhervorming, à 30 Cents.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN komt van de pers, ten voordeele der Syrische Missie:

DE VIERDE DRUK VAN

DE HERLEVENDE KERK IN SYRIË.

Mgr. IGNATIUS ANTONIUS SAMHIRI,

Patriarch van Antiochië.

Prijs 15 Cents.

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.